

College van B&W gemeente Ameland
Postbus 22
9160 AA Hollum

Onderwerp: Bestuurlijke afspraken regioplan gebiedsinvesteringen PAWOZ tranche 2

Geacht college,

Aanleiding

In december 2025 is voor het Programma Aansluiting Wind Op Zee – Eemshaven (PAWOZ-Eemshaven) met de minister van Klimaat en Groene Groei (KGG) een bestuursakkoord gesloten, waarin o.a. afspraken zijn gemaakt over een regiopakket van 124 miljoen euro. Onderdeel van die 124 miljoen is 99 miljoen aan gebiedsinvesteringen verdeeld over twee tranches. Voor de eerste tranche gebiedsinvesteringen ad 50 miljoen is op 24 mei 2024 afzonderlijk een bestuursakkoord gesloten en een regioplan vastgesteld door de betrokken colleges (gemeenten en provincies) en dagelijkse besturen van waterschappen. Voor de tweede tranche gebiedsinvesteringen zijn inmiddels ook in regionaal verband bestuurlijke afspraken gemaakt met de betrokken overheden en is een regioplan in voorbereiding. In deze brief wordt u hierover geïnformeerd.

Bestuurlijke afspraken gebiedsinvesteringen en regioplan

Voor de gebiedsinvesteringen tweede tranche (€ 49 miljoen) dient er uiterlijk eind september 2026 een definitief regioplan aan het Rijk te worden aangeboden, waarin afspraken tussen Rijk en regio worden bekrachtigd over de inzet van middelen in de regio waar de aanlanding van wind op zee plaatsvindt. Het gaat dan om de volgende regionale overheden: de provincies Fryslân en Groningen, waterschap Noorderzijlvest, wetterskip Fryslân en de gemeenten Ameland, Noardeast-Fryslân, Schiermonnikoog, Het Hogeland en Westerkwartier. In het regioplan dient niet alleen de verdeling en besteding van de gebiedsinvesteringen tweede tranche te worden uitgewerkt, maar ook die van de extra middelen voor versterking natuur (€ 2 miljoen) en aanpak verzilting (€ 5 miljoen). Op 24 april 2026 zijn eerste afspraken gemaakt over een evenwichtige verdeling van de middelen over de PAWOZ-regio. Op basis van de uitkomsten van dit overleg is toegewerkt naar een 80%-conceptversie van het regioplan die conform afspraak met het Rijk op 1 juni aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) is verstuurd. Op 15 juni heeft RVO schriftelijk feedback gegeven op het plan. Op 25 juni 2026 is de conceptversie van het regioplan bestuurlijk besproken tussen de betrokken regionale overheden en zijn nog een aantal afspraken gemaakt om toe te kunnen werken naar een definitief regioplan.

Verdeling

In het regioplan is de volgende verdeling van de middelen voor de gebiedsinvesteringen en de natuur- en verziltingsmaatregelen gehanteerd:

	Gebiedsinvesteringen - tranche 2		Extra middelen	
	Lokale impuls	Regionale impuls	Natuur	Verzilting
Ameland	€ 5M			
Het Hogeland	€ 5M			€ 5M
Noardeast Fryslân	€ 5M			
Schiermonnikoog	€ 5M		€ 2M	
Westerkwartier	€ 5M			
Lauwersoog		€ 5M		
Lauwersmeer		€ 14,1 M		
Ondersteuningsbudget	€ 4,9M			
Totaal	€ 49M		€ 2M	€ 5M

Gebiedsinvesteringen – lokale impuls

De € 5 miljoen per gemeente uit gebiedsinvesteringen - tranche 2 heeft betrekking op het grondgebied van de betreffende gemeente:

- De middelen zijn primair bedoeld om de lokale leefkwaliteit een impuls te geven.
- Projecten dienen bij te dragen aan de door het Rijk opgegeven thema's: behoud en versterken van de natuur, verbeteren van de fysieke leefomgeving, versterken van de regionale economie en/of versnellen en toepassen van de (duurzame) energietransitie.
- Projecten die meerdere doelen dienen en systeemversterkend zijn hebben de voorkeur.
- De middelen kunnen ook ingezet worden voor projecten van andere regiopartners binnen de gemeentegrenzen, zoals de beide waterschappen.

Gebiedsinvesteringen – regionale impuls

De resterende € 19,1 miljoen uit gebiedsinvesteringen - tranche 2 is bestemd voor het Lauwersmeergebied, bij uitstek een gebied waar de belangen van de gemeenten Noardeast-Fryslân, Schiermonnikoog, Het Hogeland, beide provincies en de waterschappen samenkomen:

- De middelen worden ingezet op systeemversterkende projecten op het gebied van natuur, landbouw, economie, energie en water.
- € 14,1 miljoen wordt gereserveerd voor projecten in het Lauwersmeergebied.
- € 5 miljoen wordt gereserveerd voor projecten in (het havengebied van) Lauwersoog.

Extra middelen voor natuur

De extra middelen voor natuur (€ 2 miljoen) worden ingezet voor natuurversterkende projecten op Schiermonnikoog, dat grotendeels Nationaal Park Schiermonnikoog is.

Extra middelen aanpak verzilting

De extra middelen voor verziltingsmaatregelen (€ 5 miljoen) worden besteed aan projecten in de kuststrook van Het Hogeland die bijdragen aan een goede kwalitatieve waterhuishouding voor onder andere groepen van agrariërs in het gebied.

Feedback van het Rijk

Aandachtspunten van het Rijk op het concept-regioplan zijn in grote lijn de volgende:

- Verzoek is om de koppeling tussen aanlanding en de impact ervan voor de gemeenten en gebieden waar de middelen worden besteed iets beter te duiden. Het Rijk wil daarom graag een nadere uitwerking van de connectie tussen de impact en de keuze voor de projecten. Welke doelgroep wordt beoogd c.q. wie profiteert er van de middelen.
- Het Rijk verzoekt ook om een beschrijving hoe de participatie plaatsvindt dan wel heeft plaatsgevonden met stakeholders.
- In de communicatie wenst het Rijk dat er een koppeling wordt gemaakt tussen aanlanding en de gebiedsinvesteringen.

In de komende maand zullen de opmerkingen van het Rijk worden verwerkt in het regioplan. De verwerking zal niet leiden tot materiële wijzigingen. Het zal vooral gaan om nadere duidingen van de gemaakte keuzes en aanvullende beschrijvingen van de processen die de regio zal volgen om de stakeholders te betrekken.

Ondersteuningsbudget

Er is een ondersteuningsbudget beschikbaar van € 4,9 miljoen; er mag richting het Rijk maximaal 10% van de totale gebiedsinvesteringen ad € 49 miljoen worden opgevoerd als uitvoeringskosten. In de conceptversie van het regioplan is een eerste voorzet voor een verdeling van het ondersteuningsbudget opgenomen; die verdeling is grotendeels gebaseerd op de principes van de verdeling van het ondersteuningsbudget voor de eerste tranche.

Aanvullende bestuurlijke afspraken regio

Op 25 juni 2026 hebben de bestuurlijke vertegenwoordigers van de betrokken regionale overheden zich geconformeerd aan de 80%-conceptversie van het regioplan inclusief bovenstaande verdeling als basis voor de nadere uitwerking tot een definitief regioplan. In dat overleg is nog een aantal aanvullende afspraken gemaakt over het vervolg om te komen tot dat definitieve regioplan:

- 'Governance' van het geld en concretisering van projecten voor het Lauwersmeergebied vraagt nog om een nadere verdieping. Dit dient met de betrokken partijen te worden uitgewerkt.
- De noodzaak wordt uitgesproken om de verdeling van de uitvoeringskosten te baseren op werkelijk te verwachten kosten van provincies, gemeenten en waterschappen en hierbij niet de eerste tranche als uitgangspunt te nemen.
- De nadere uitwerking van voorgenoemde punten, inclusief de verwerking van de opmerkingen van RVO, wordt ambtelijk opgepakt. Het definitieve concept regioplan wordt geagendeerd via de reguliere portefeuillehoudersoverleggen. Alleen als het nodig blijkt wordt er een extra regionaal bestuurlijk overleg ingepland. In september vindt besluitvorming plaats binnen de afzonderlijke bestuursorganen (colleges van gemeenten en provincies en de dagelijkse besturen van beide waterschappen).

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
namens het college van Gedeputeerde Staten van Groningen,

L. van der Deen
Teamleider Programmamanagement

Dit document is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.